



SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Bibilia Yugaga Atĩa Ũhoro wa Kwĩgirĩrĩria (Temperance)? — Kũmĩtũũrĩra · Maandĩko ma KJV marĩ na Nyũmbũrĩ cia Strong's

GŨTŨŨRIA ŨRIA ŨRETWO · KUGERERA NA NGAI — GWACAMBARA, GŨTHIĨ, GŨTHEKA, KŪRIKIA

Temperance — Ndundu ya Bibilia ya Mũthingĩ

KIAMBĪRĪRIA

Kwĩgirĩrĩria nĩ mũthiĩre mbere ya gũtuĩka ũndũ ũngĩ o wothe. Kaana gatiathimaga kwĩyathĩrĩria mũthenya ũmwe: mbere nĩgũkambaga, na agakuuo, na akaheo iria; thuutha ũcio nĩkweheragio iria, na akahoreka, o ta kaana kaeheretio iria kuuma harĩ nyina; thuutha ũcio nĩgũthiĩaga, na akerutaga kũrega ũũru na gũthuura wega; thuutha ũcio nĩgũtengagĩra — na mũndũ o wothe ũrĩa ũgemakagĩra kĩheo nĩ mwĩgirĩrĩria maũndũ-inĩ mothe. Kiugo gĩa Kĩngiriki nĩ egkrateia (G1466, kwĩgirĩrĩria) — hinya wa na thĩinĩ, ũthamaki wa mũndũ igũrũ rĩake we mwene; na kĩrĩ na kũiganĩrĩra, egkrateuomai (G1467, kwĩgirĩrĩria), kĩrĩa nĩ hinya o ro ũcio ũhũthĩrĩtwo wĩra-inĩ wa gũtengerera. Kĩhibirania nĩkĩgĩtaraga na kiugo kĩmwe, mashal (H4910, gwachana) — ũrĩa wathanaga roho wake nĩ mwega gũkĩra ũrĩa wagaacagĩra itũũra inene; na harĩa wathani ũcio ũtarĩ ho, matsar (H4623, wathani), mũndũ ũcio ahaana ta itũũra inene rĩmomorekete, rĩtarĩ na thingo. Wĩrutwo ũyũ nĩũkuuaga kwĩgirĩrĩria rũgendo-inĩ rwa mũndũ guothe: ũrĩa onaga rĩo o rĩrĩa ahotaga o gũkamba; ũrĩa athiĩagĩra rĩo mũthenya na mũthenya arĩkia kũrĩgĩa narĩo; ũrĩa atengeragĩra narĩo na akerutana ta mũthigari; na ũrĩa aringaga mũhaka mũthia-inĩ, harĩa thũmbĩ ĩtarĩ hĩnyagĩra, na harĩa thĩ ĩthiraga, hamwe na merĩrĩria mayo, no ũrĩa wĩkaga wendi wa Ngai atũũraga tene na tene. Thuthuria.

ITHIRANGI ITATU CIA MAKĪRIA MONERO ŨRŨ:

1. Kwĩgirĩrĩria kũrutha guonekaga kũ, na mũndũ akinyaga harĩo atĩa mbere?
2. Mũndũ agĩrĩrĩtwo eke atĩa na wĩgemio rĩrĩa arĩ naguo, na wĩgemio ũcio ũtũũragio ũguo atĩa mũthenya o mũthenya?
3. Kĩhĩgo kĩrĩa kĩrathira atĩa — nĩ thũmbĩ ĩrĩkũ ĩgĩrĩtwo, na nũũ ũtũũraga tene na tene rĩrĩa thĩ ĩgũthira?

CIUGO CIA KIRIIKI

“**Kwĩgirĩrĩria**” — **G1466 egkrateia** — Kwĩgirĩrĩria, gwĩtiga na thoguo, kwĩgirĩrĩria meciiria
maciaro ma Roho nĩ kwĩgirĩrĩria

“**thimu**” — **G1467 egkrateuomai** — gwĩgirĩrĩria, kwĩnyita, gũikara ũrĩ na kīyo
mũndũ o wothe ũrĩa ũkĩgeria kũhota ũhootani nĩegwatagĩrĩa maũndũ-inĩ mothe

“**Kuongerereka**” — **G4298 prokopto** — gũthiĩ na mbere, kuongerereka, kũnenehia
Jesu nĩaakũrĩre na ũũgĩ o na kũraiha

“**Ũingĩ**” — **G810 asotia** — kũrekereria mũno, ngũi
ndũkanarĩto nĩ ndibei, kũrĩ ũhũthũ

“**thimu**” — **G1468 egkrates** — njikaro-ini, wĩmarĩirie ngoro-inĩ
kwĩgirĩrĩria, kĩhooto, kwamũrwo, kwĩgirĩrĩria maũndũ-inĩ

“**gũikara mũhinyĩrĩrio**” — **G5299 hupopiazio** — Kũnyita rungu, kũgũtha
Nyitagĩrĩa mwĩrĩ wakwa rungu

“**Kũrũgamĩrĩria**” — **G1396 doulagogeo** — Kũrũgamĩrĩria
gũkĩnyia thĩinĩ wa wathani

“**Kũgeria kwĩnyita hinya wa gũtoorania**” — **G118 athleo** — gũtindĩka, gũkararania
Angĩkorwo mũndũ nĩ akararagia agacaria gũtoorania

“**Indo cia mbaara**” — **G3696 hoplon** — indo, nguo cia mbaara, kĩndũ gĩa kũhũthĩrwo
indo cia mbaara iitũ ti indo cia mwĩrĩ

“**gũthima**” — **G3591 ogkos** — Ũritũ, mũrigo
Nĩtũteithũrũke mĩrigo yothe

“**tũũra**” — **G3306 meno** — gũtũũra, gũikara, gũkirĩrĩria
ũrĩa wĩkaga wendi wa Ngai atũũraga tene na tene

“**themiũ**” — **G3651 holoteles** — wholly, kũhinga biũ nginya mũthia
Ngai wa thayũ we mwene arokwamũra biũ

(Meciiria makwa ma na thĩinĩ — ta wone ũrĩa kiugo gĩakĩtwo. Ũhoru wa Strong uugaga atĩ egkrateia (G1466, temperance) ĩhurũkĩte igũrũ rĩa ciugo igĩrĩ — G1722, thĩinĩ, na G2904, kratos, hinya, wathani — hinya wa THĨINĩ: mũndũ kwĩathaga we mwene. Nakĩo kiugo gĩa egkrateuomai (G1467, gũkorwo na temperance) nĩ hinya ũcio wathĩĩ na mbere kũrutwo wĩra — ti kĩndũ mũndũ arĩ nakĩo o tu, no nĩ kĩndũ mũndũ ekaga hĩndĩ ya mbaara ya gũteng’era. Maciaro na gũteng’era kwa mo nĩ kiugo kĩmwe kĩrĩ na mĩhianĩre ũrĩ.)

CIUGO CIA KIHEBERI

“**Aathaga**” — **H4910 mashal** — gwachana, kũgĩa na ũhoti wa gwatha, gũthamaka
ũrĩa wathaga roho wake nĩ mwega gũkĩra ũrĩa ũtahaga itũũra inene

“**wathani**” — **H4623 matsar** — gwĩthĩnjia, watho, gwatha
ũrĩa ũtarĩ na wathani wa roho wake

“**Kũhitha**” — **H6845 tsaphan** — hitha, ĩgĩa, hitha ma na hitha
Nĩnjigĩte kiugo gĩaku ngoro-inĩ yakwa

“**Kũngũtwo**” — **H1580 gamal** — kũrekia kuonga, kwĩgua, gũteithia na ũtaana
atĩa arĩa matigĩtio kuonga iria

“**Kũigana**” — **H1767 day** — 任ũ, kũigana
Rĩa nginya ũhingie ũbataro waku

“**Endire**” — **H7760 suwm** — ika, iga, thuura, thugunda
Danieli nĩathugundĩte ngoro-inĩ yake

(Meciria makwa ni mwene — mashal (H4910, gwithana) ni kiugo kiene gi gwithana: kiugo gi ni no ki kioneke ho, Wamutuire mwathi wa mawira ma moko maku (Thaburi 8:6); na Ngai nikiugirire Kaini uho wa mehia mari murango-ini — meririra maku megukorwo mari harwe, no wee no wa GWATHANA maundu macio (Kiambirira 4:7). Watho uria Ngai aature kiambirira-ini ni uria aigaga mbere gwithana roho wa munda we mwene. Na matsar (H4623, gwigiririra) ni kuuga kwirigirira — haria gutari ho, thimo yugaga, munda ucio ahaana ta itura riri inene rimomoretwo, na ritari na hingo cia kirigitira.)

I. GUTHECEMA — UDIRA WA KWIONERA

(Meciria makwa mwene — muthire yoth yambagirira na thi, na ugo nogo iyu urooambirira. Kwigiririra to wira wa guoko gwaku wee mwene; ni IHEREMO — na ithemo ti guthondekwo, no ni kukurio. Ikura muthigi-ini, na muthigi ucio ni Munda. Na kaana kaguraga irio ciake haria gaguraga irio ciothe: thini wa kiugo, ta iria; kamaathaga ho o ta betha, na kamacaraga ta igina rihithe. Ambirira na thi, ambirira nyondo-ini ya kiugo, na wambirire.)

A. Agalatia 5:22-23 No riri, maciaro ma Roho ni wendani, na giken, na thayu, na kukiririra, na kuguanira tha, na gutugana, na kwihokeka [G1466 egkrateia ■] (23) na uhooreri, na kwigiririra meririra ma mwiri. Macio-ri, gutiri watho wa kugiria mekagwo.

MUCIARO WA ROHO → UHOORERI, WIGIRIRIRA + GUTIRI WATHO WA GUKIRIRA MAUNDU MACIO.

B. Johana 15:4 Ikaragai thini wakwa na ni nindirirakaraga thini wanyu. Gutiri ruhonge rungiciara maciaro ruri rwiki; no nginya ruikare thini wa muthabibu. O na inyu muringiciara maciaro mutangikara thini wakwa. [G3306 meno ■]

TA URIA RUGHONGE RURINGIHOTA GUCIARA MACIARO NI RWI RWEYENE, TONGA RWIGAGIE THINI WA MUTHABU → NO INYU MURINGIHOTA, TONGA MWIGAGIE THINI WAKWA.

C. Johana 15:5 “Ni ni muthabibu, na inyu muri honge. Munda angikara thini wakwa na ni njikare thini wake, nariciaraga maciaro maingi; tondū mutari hamwe na ni mutiri undū mungihota gwika. [G2590 karpos ■]

URIA WIKIRAGA THINI WAKWA + NA NI THINI WAKE → UCIO NIWE CIARAGA MAKIRO MAINGI + NA MUTIRI NAKWA MUNGIHOTA GWIKA ATIA.

(Meciria makwa — haha niho gwituirira kurugamite. Kwandikito ni kuri gatagati-ini ka maciaro ma Roho, na maciaro maticiaraga tika o ruhonge ruri rutuura muthigi-ini. Ruhonge rungitinwo, gutiri maciaro; nigukorwo we oigire atiri, mutari na ni muringihota gwika undū. Nguo wone gwituirira, tura thini wa WE — hinya uria uri thini waku ni hinya wake uturite thini waku.)

D. 2 Petero 1:3 Riu-ri, hinya wake wa ungai nituheete kiria githe gitubataragia ngu tūhote gutura muoyo na twiamurire Ngai, ni undū wa kumenyana nake ucio watwiture tuge na riiri wake mwene o na wagiriru wake. [G1922 epignosis ■] [G1411 dunamis ■]

RIU-RI, HINYA WAKE WA UNGAI NITUHEETE KIRIA GITHI GITUBATARAGIA NGUO TUHOTE GUTURA MUOYO NA TWIAMURIRE NGAI.

E. Thimo 2:4-5 na ungikawetha ta betha, na ucarie ta kigina kihithe-ri [H2664 chaphas ■] (5) hndi iyo nīgataukirwo ni uho wa gwitigira Jehova, na ugi na umenyo wa Ngai.

WETHA TA BETHA + UCARIE TA KIGINA KIHITHE → HNDI IYO NIGIE NA UMEYO WA NGAI.

F. Johana 5:39 Inyu muturagia Maandiko tondū mwiciragia ati na undū wamo nimgwatire muoyo wa tene na tene. Maandiko macio nimo moimbura uho uria ungoni [G2045 ereunao ■]

TAHUURANIRIA MAANDIKO → NI MO MAROIRA UIRA WAKWA.

G. Thaburi 119:9 Munda mwithi-ri, angiga muturire wake uri mutheru atia? Ni na undū wa gutura athikagira kiugo giaku. [H1697 dabar ■]

MUNDU MWITHI-RI, ANGIGA MUTURIRE WAKE URI MUTHERU ATIA? → NI NA UNDŪ WA GUTURA ATHIKAGIRA KIUGO GIAKU.

H. Thaburi 119:11 Nihithite kiugo giaku thini wa ngoro yakwa, ngu ndikae kukwihira. [H6845 tsaphan ■]

NITHITHITE KIUGO GIAKU THINI WA NGORO YAKWA → NGUO NDIKAE KUKWIHIRA.

(Meciogwa makwa ma na niini — ririkana harĩa watho wa mũnyinyi ũrĩa mwĩthĩ wambĩrĩria: nĩ na njĩra ya kũmenyerera kũringana na KIUGO gĩaku, na kiugo kĩrĩa kĩhithĩtwo ngoro-inĩ. tsaphan (H6845, kũhitha) nĩ kuuga kwĩgũra ta igĩina. Mũndũ ũrĩa ũngĩaga kwĩhia nĩ ahithaga kiugo thĩinĩ wake, harĩa merirĩria maambagĩrĩria kũrũga — igĩina rĩgĩtwo o mũrango-inĩ ũrĩa thũ igongaga.)

I. 1 Petero 2:2 Na mũtuĩke ta tũkenge mwĩriragĩrie iria rĩrĩa rĩega rĩa kĩĩroho, nĩgeetha rĩmũkũragie ũhonokio-inĩ wanyu **[G837 auxano ■] [G1051 gala ■]**

TA TWANA TWA IGĪACIARWO + MWĪRIRĪRIE IRIA RĪA NGORO YA KIUGO → NĪGUO MŪKŪRE NĪRĪO.

J. Thaburi 131:2 No rĩrĩ, nĩhooreretie na ngakiria ngoro yakwa; o ta kaana gatuithĩtio iria gakuuĩtwo nĩ nyina, o ta kaana gatuithĩtio iria nĩguo ngoro yakwa ĩhaana ĩrĩ thĩinĩ wakwa. **[H1826 damam ■]**

NDĪKIRIRIE NGĪTŪRA WEHOROHIO → TA KAANA GAATĪGITE GŪKONGA NYĪNA.

K. Isaia 28:9-10 Nao maroria atĩrĩ, “Nũũ ũcio arageria kũruta maũndũ? Ningĩ nũũ arataarĩria ndũmĩrĩri yake? Hihi nĩ kũrĩ ciana iria ciĩrĩgĩte gũtiga kuonga, o icio irutĩtwo nyondo-inĩ? **[H1580 gamal ■]** (10) Nĩgũkorwo ũrutani wake nĩ ta ũũ: ĩka ũũ na ũũ, ĩka ũũ na ũũ, ningĩ watho nĩũrũmĩrĩrwo nĩ watho, ĩĩ, watho ũrũmĩrĩrwo nĩ watho; na kohoro kanini haha, na kohoro kanini hau.”

ARĪA MATIGĪTIO KWONGA IRIA → WATHO IGŪRŪ WA WATHO + MŪHARI IGŪRŪ WA MŪHARI + HABA KĪNINĪ, NA HARĪA KĪNINĪ

(Meciiria makwa — nũũ akaarutana? nĩ acio ũrĩte kuuma nyondo. gamal (H1580, ũrĩte) nĩ mwana ũrutĩtwo nyondo na ũkarĩgiicanĩra; na mũthaburi akaũtua mũhianano wa ngoro ĩhorete — Nĩndĩthoreretie na kwĩhũũna, ta mwana ũrĩte kuuma harĩ nyina. Ũtũũrانيا wa mbere ũrĩa mũndũ erutaga nĩ kũrutwo: ngoro kũhoreria kuuma merirĩria-inĩ mayo, na kũrutwo watho igũrũ wa watho, mũhari igũrũ wa mũhari, hanini haha, na hanini harĩa.)

L. Luka 2:52 Nake Jesũ agĩkũra, akĩũhĩgaga, na akĩnenehaga, akĩendagwo nĩ Ngai, o na andũ.

[G4298 prokopto ■]

NAKE JESŪ AGĪKŪRA, AKĪŪHĪGAGA, NA AKĪNENEHAGA + AKĪENDAGWO NĪ NGAI, O NA ANDŪ.

(Meciiria makwa ma mwene — na korwo ũreciiria atĩ gũthĩ na kũrigiicũka nĩ ũndũ wa kũnyiihĩrwo, o we mwene Mũrũ nĩ ARONGERERE — prokopto (G4298, kũrongerera), gũthĩ na mbere. We nĩ akũrĩre, na wee o nawe nĩũgũkũra. Gũtirĩ mũndũ ũciarĩtwo akũrĩte biũ ũhoro-inĩ ũyũ; ĩrĩragia iria, na ũkũrio nĩrĩo. Rĩu tondũ ũrũgamĩte, wĩrute gũthĩ na magũrũ.)

II. GŪTHĪĪ — ŪGĪKA ATĪA NA KĪO RĪRĪA ŪRĪ NAKĪO

(Meciiria makwa mwene — kaana nĩ kambĩrĩrie gũtũũra na magũrũ; rĩu no rũgendo rwa o mũthenya. Wĩgirĩrĩria ũrĩa wonekete no nginya ũtuĩke wĩgirĩrĩria ũrĩa ũgeragĩrio. Na watho wa mbere wa rũgendo nĩ ũyũ: Thĩiaga na Roho, na ndũkahingia merirĩria ma mwĩrĩ. Njĩra ya gwatha mwĩrĩ ti kũrũgama wega ũũkanie nawe; nĩ gũthĩ na mbere — thĩinĩ wa Roho, ũtheri-inĩ wa mũthenya, na wĩhokeku, na ũkiganu — na wĩmenyithagie thĩinĩ wa aira aya ũrĩa rũgendo rũregaga, na ũrĩa rũkagĩrĩria.)

A. Agalatia 5:16 Nĩ ũndũ ũcio nguuga atĩrĩ, thĩiagai mũtongoretio nĩ Roho, na mũtirĩhingagia merirĩria ma mwĩrĩ. **[G1939 epithumia ■] [G4043 peripateo ■]**

THĪIAGAI MŪTONGORETIO NĪ ROHO → NA MŪTIRĪHINGAGIA MERIRĪRIA MA MWĪRĪ.

B. Aroma 13:13 Nĩtũthiige na mĩthĩire mĩagĩrĩru, o ĩrĩa yagĩrĩire gũikarwo nayo mũthenya, tũtigatoonye maruga-inĩ mooru marĩ na nyĩmbo njũru na ũrĩũ, na tũtigatoonye ũtharia-inĩ kana maũndũ ma ũũra-thoni, na tũtikagĩage na njũgitano na kũiguanĩra ũiru. **[G4043 peripateo ■]**

NĪTŪTHIAGE NA MĪTHĪIRE MĪAGĪRĪRU, O ĪRĪA YAGĪRĪIRE GŪIKARWO NAYO MŪTHENYA + TŪTIGATOONYE MARUGA-INĪ MOORU MARĪ NA NYĪMBO NJŪRU NA ŪRĪŪ.

C. Aroma 13:14 No rĩrĩ, mwĩhumbei Mwathani Jesũ Kristũ, na mũtigatũũre mwĩciiragia o ũrĩa mũngĩhingia merirĩria ma mĩrĩ ĩno ya mehia. **[G4307 pronoiā ■]**

NO RĪRĪ, MWĪHUMBEI MWATHANI JESŪ KRISTŪ + MWĪHUMBEI MWATHANI JESŪ KRISTŪ.

D. Aefeso 5:18 Ningĩ-rĩ, mũtikarĩĩo nĩ ndibei, nĩ ũndũ ũrĩũ nĩguo ũtwaragĩrĩria mũndũ ũmaramari-inĩ. Handũ ha ũguo-rĩ, iyũrwoi nĩ Roho. **[G810 asotia ■]**

NINGĪ-RĪ, MŪTIKARĪŪ NĪ NDIBEI, NĪ ŪNDŪ ŪRĪŪ NĪGUO ŪTWARAGĪRĪRIA MŪNDŪ ŪMARAMARI-INĪ → HANDŪ HA ŪGUO-RĪ, IYŪRWOI NĪ ROHO.

(Miario yakwa mwene — Maandiko nĩmatuĩte mĩyũrio ũrĩ ĩrĩ mũingĩ: wainĩ, ũrĩa ũtongoragia mũndũ kũrĩ ũhũthũ — asotia (G810, ũhũthũ), mĩtũũrĩre ũitĩtwo na ũkaanĩte — na Roho. Mũndũ nĩ kĩndũ gĩa kũigĩrwo kĩndũ; kũiria kĩrĩa kĩrĩ ho no atĩa nĩ kĩrĩa kũiyũragia mũndũ ũcio. Iyũrwo nĩ Roho, naguo ũhũthũ ũkorwo ũtarĩ handũ ha gũikara.)

E. Tito 2:11-12 Nĩ ũndũ wega wa Ngai ũrĩa ũrehaga ũhonokio nĩũguũranĩrio kũrĩ andũ othe.

[G4996 sophronos ■] (12) Wega ũcio wa Ngai nĩguo ũtũrutaga kũregana na maũndũ marĩa matarĩ ma kwĩyamũrĩra Ngai, na merirĩria mooru ma gũkũ thĩ, na gũtũũra twĩgirĩrĩrie merirĩria ma mwĩrĩ, na gũtũũra na mĩtũũrĩre ya ũngai na mĩrũngĩrĩru na ya kwĩyamũrĩra Ngai mahinda-inĩ maya tũrĩ
WATHIINA WA NGAI ŪRATWĪRUTA → KWAGA WOTHAMAKI WA MŪTHUURE NA MERĪRIA MA THĪ + GŪTŪRA NA WĪGĐRO, WA ŪTHINGU, NA WA NGAI.

F. 2 Petero 1:5-6 Na nĩ ũndũ wa gĩtũmi kũ kũmbe, kĩĩrutanĩriei mũno nĩguo muonganĩrĩrie wĩtĩkio wanyu na wagĩrĩru; naguo wagĩrĩru mũwonganĩrĩrie na ũmenyo; **[G1466 egkrateia ■]** (6) naguo ũmenyo mũwonganĩrĩrie na kwĩgirĩrĩria merirĩria ma mwĩrĩ; nakuo kwĩgirĩrĩria merirĩria macio-rĩ, mũkuonganĩrĩrie na gũkirĩrĩria; nakuo gũkirĩrĩria mũkuonganĩrĩrie na kwĩyamũrĩra Ngai;

KĪRUTANĪRIEI MŪNO NĪGUO MUONGANĪRĪRIE WĪTĪKIO WANYU NA WAGĪRĪRU → NAGUO WAGĪRĪRU MŪWONGANĪRĪRIE NA ŪMENYO; NAGUO ŪMENYO MŪWONGANĪRĪRIE NA KWĪGIRĪRĪRIA MERIRĪRIA MA MWĪRĪ; NAKUO KWĪGIRĪRĪRIA MERIRĪRIA MACIO-RĪ + MŪKUONGANĪRĪRIE NA GŪKIRĪRĪRIA.

(Meciiria makwa mĩrutwo — cirikia rungu rwa ndarĩchi: gwĩtiga na kũmenya nĩ ũndũ **WA GWĪKĪRWO** — na kĩyo gĩothe — harĩ ũmenyo, naguo ũkirĩrĩria nĩ wakĩtwo igũrũ rĩa gwĩtiga na kũmenya. Kĩrĩa woonire kĩrĩ ithano no nginya rĩu ũkĩongerere ũrĩ ikinya; ũthĩ nĩ ũkinyaga igũrũ o ũrĩa ũgĩthiĩaga na mbere.)

G. Tito 2:2 Rutaga athuuri arĩa akũrũ maikarage matarĩ arĩũ, na marĩ a gũtĩĩka, na a kwĩgirĩrĩria merirĩria ma mwĩrĩ, na marĩ arũmu ũhoru-inĩ wa gwĩtĩkia, na makoragwo marĩ na wendani o na ũkirĩrĩria. **[G4998 sophron ■]**

ANDU AKURU → KWĪGIRĪRIA, GŪKORWO NA ŪTHENGA, KWĪGĒMA + GŪKORWO MĪIHOKO WA MA, WENDO, NA ŪKIRĪRĪRIA.

H. Tito 1:8 Nĩ kaba akorwo arĩ mũndũ ũũĩ gũtugana, na wendete maũndũ marĩa mega, na ũhotete kwĩgirĩrĩria merirĩria ma mwĩrĩ, na arĩ mũrũngĩrĩru ngoro, na arĩ mũthingu, o na mũndũ ũmenyagĩrĩra mĩtugo yake. **[G1468 egkrates ■]**

NA WENDETE MAŪNDŪ MARĪA MEGA + NA ARĪ MŪRŪNGĪRĪRU NGORO, NA ARĪ MŪTHINGU, O NA MŪNDŪ ŪMENYAGĪRĪRA MĪTUGO YAKE.

(Meciiria makwa moiki — rora tag rungiri rungiri gwa "egkrates," G1468: egkrates, mũndũ ũrĩ na hinya thĩĩnĩ, mũri wa "egkrateia" guo mwene. Mũthuuri ũrĩa ũrũgamaga mbere ya rũũru no nginya akorwo arĩ mũndũ ũrĩa wĩathaga we mwene; o na athuuri arĩa akũrũ o nao — a kwĩgirĩrĩria, a bata, na a kwĩgirĩrĩria. Mũthĩre ũyũ nĩ wa ũkũrũ o wotha, na ndũthiraga na wĩthĩ.)

I. Kĩambĩrĩria 4:7 Ūngĩka ũrĩa kwagĩrĩre-rĩ, no wage gwĩtĩkĩrĩka? No ũngĩaga gwĩka ũrĩa kwagĩrĩre-rĩ, mehia makuoheirie mũrango-inĩ waku makĩenda gũgwatha; no wee no nginya ũmatoorie.”

[H4910 mashal ■]

MEHIA MAKOMAGA MŪROMO-INĪ + WENDA WAKE ŪKOAGĪRA KŪRĪ WE → WE ŪRĪMWATHAGA.

J. Thimo 16:32 Nĩ kaba mũndũ mũkirĩrĩria gũkĩra njamba ya ita, na nĩ kaba mũndũ ũrĩa ũrigagĩrĩria marakara make gũkĩra ũrĩa wĩnyiitagĩra itũũra inene. **[H4910 mashal ■]**

KWĪGŪĪA GUTHINĪKA NĪ KWEGA GŪKĪRA HĪĪ + NA ŪRĪA ŪYATHAGA ROHO WAKE NĪ MŪNENE GŪKĪRA ŪRĪA ŪTAHAGA ITOWNI.

(Meciiria makwa mwene — kũiga ciugo igĩrĩ cia gwathana hamwe. Kaini nĩguo eerirwo ũhoru wa mehia, atĩrĩ, wee no ũgaathaga mehia macio — mashal (H4910, gwathana) — naguo nĩ ũrĩo watho wa mbere wa kwĩgirĩrĩria ũrĩa ũrĩ ibuku-inĩ rĩothe, warĩtio mũrango-inĩ harĩa wendi waacũhagĩrĩte. Naguo thimo ĩyo nĩ igũkĩrĩra ciugo cia mĩtitũ ĩyo yaturaine harĩ kiugo o kũ: mũndũ ũrĩa wathaga roho wake NĪ MŪNENE MAKĪRĪRA ũrĩa ũtahaga itũũra inene. Thĩ ĩtaraga ũrĩa ũtahaga itũũra inene ta mũndũ ũrĩ na hinya; no Ngai atagaga ũrĩa wathaga roho wake ta mũndũ ũrĩ na hinya mũnene makĩrĩra.)

K. Thimo 25:16 Ūngĩona ũũkĩ-rĩ, rĩa o wa gũkũigana, ũngĩrĩa mũingĩ mũno nĩũgũtahĩka. **[H1767 day ■]**
WATHIIRE ŪCĪ WA NJUKĪ? -- RĪA O ŪRĪA WAIGANAINA NAWA.

L. Jakubu 1:19 Ariũ na aarĩ a Ithe witũ inyuĩ nyenda mũno, menyai ũũ: O mũndũ nĩahiũhage gũthikĩrĩria, no ndakahiũhage kwaria o na kana kũrakara **[G1021 bradus ■]**

NĪAHĪŪHAGE GŪTHIKĪRĪRIA + NDAKAHĪŪHAGE KWARIA + KŪRAKARA KAHORO.

(Meciiria makwa mwene — mūthiire wa o mūthenya wa wīgiriragia nī ūthiia makīria kūgerera kīhingo kīnini: kanua — na kīhingo gīkī gīthiia na njīra igīrī. Irio irathiī na thīinī: o na ūrī na ūūkī, kīndū kīega na kīmūrūrū, kiugo kiugaga, rīa o ūigana ūrīa WAIGANA — day (H1767, ūiganu), ūigana. Ciugo irathiī na kūu nja: korwo ūhiūhaga gūthikīrīria, na ūkoragwo ūrī HANYINYA (BUHĪHA) kwaria, na ūhorō-inī wa marakara ūkoragwo ūrī hanyinya. Wathaga kīhingo, na nīwathīte gīcunjī kīnene kīa mūthiire. Thīi ūguo, na nīūhaariire gūteng'era.)

III. GUTHII NA MBIO CIA HORORO — RĪKĪRA TAO TA MŪTHŪNGŪ WA MBŪTŪ YA NGAI

(Mīcaro yakwa mīanyita — rīu ūthīi ūgūtūika mbaara, na mbaara iyo īgātūika mbaara ya ūrūi. Ta rora ūndū mūhithe handū hamwe: Nī ūndū ūcio ndīrūrūrū ūguo, Paulo aroiga, na na kanua kau kau, ndīrarūa mbaara ūguo — mūrūi na mūrūaji mbaara nī mūdū ūmwe. Na rora harīa mahūūra make magūthīi: to harī mūdū ūngī — nīnyitaga mwīrī wakwa TAANI, hupopiazō (G5299, gūikara taani), ūrīa Strong's ataūrīte ta kūhūūra rungu rwa riitho. Thū ya mbere ya mūdū ūrīa ūrī na wīgīrīria nī mwīrī wake mwene; na kwīneana kwa mwīrī ūcio kūrī Ngai nīguo wīra wothe wa mūthigari.)

A. 1 Akorinitho 9:24 Kaī inyuī mūtooī atī andū arīa mahītahītanaga ihenya-inī mahanyūkaga othe, no rīrī, no ūmwe wao ūheagwo kīheo? Kīhanyūkei na njīra īrīa īngītūma mūkaaheo kīheo.

[G5143 trecho ■] [G4712 stadion ■]

ARIA MATENG'ERAGA MŪTENG'ERANO-INĪ MOTHE NĪ MATENG'ERAGA + TENG'ERA ŪGUO, NĪGŪTHINDĪRE.

B. 1 Akorinitho 9:25 Mūdū o wothe ūrīa ūhītahītanaga thīinī wa mathako-rī, ehataga na akemenyeria maūdū-inī mothe hatarī itherū. Mekaga ūguo nīguo maheo thūmbī itarī ya gūtūūra; no ithuī twīkaga ūguo nīguo tūkaaheo thūmbī ya gūtūūra nginya tene. [G1467 egkrateuomai ■] [G75 agonizomai ■] **MŪNDŪ O WOTHE ŪRĪA ŪHĪTAHĪTANAGA THĪINĪ WA MATHAKO-RĪ, EHATAGA NA AKEMENYERIA MAŪNDŪ-INĪ MOTHE HATARĪ ITHERŪ → ITHUĪ THŪMBĪ YA GŪTŪŪRA NGINYA TENE.**

C. 1 Akorinitho 9:26 Nī ūndū ūcio-rī, nīi ndihanyūkaga ta mūdū ūtooī gītūmi gīa kūhanyūka; na ndirūaga ta mūdū ūgūikia ngundi ciake o ūguo tūhū. [G4438 pukteuo ■]

THII NA MBIRA-INI ŪNDŪ WA GŪTHIA-INI, TIGA TAA ŪRĪA ŪTOOĪ + NA NDĪRAHĪGA TAA ŪRĪA ŪKŪHŪRA RĪERA.

D. 1 Akorinitho 9:27 Aca, nī mwīrī wakwa hūūruga ngaūtua ngombo yakwa, nīgeetha ndaarīkia kūhunjīria andū arīa angī-rī, nīi mwene ndikanatuīke wa kūregwo nyimwo kīheo.

[G1396 doulageo ■] [G5299 hupopiazō ■]

NGUATAGIRIRIA MWĪRI WAKWA + NGAWĪKĪRA WATHANI-INĪ.

(Meciiria makwa ma mwene — kwīnyīhia mwīrī nī doulageo (G1396), nī kūūtongoria taarī ndungata. Mwīrī nī ndungata njega no nī mwathi mūūru; mūteng'eri nīatūmaga mwīrī ūtungatage. Na wone GĪTŪMI: nīgeetha, thutha wa kūhunjīria arīa angī, we mwene ndakanaage kwagīrīrwo. Mbaara ndīhotanagwo na ihenya kūngī gūkīra thīinī wa mwīrī wa mūdū mwene ūtarī na kīrigo.)

E. 2 Timotheo 2:3 Ūmīrīria gūthīinīka hamwe na ithuī ta ūrī mūthigari mwea wa Kristū Jesū.

[G4757 stratiotes ■]

IKIRIRIRIE THĪINA = TA MŪTHŪŪRANGI MWEA WA JESU KRISTO.

F. 2 Timotheo 2:4 Gūtīrī mūdū ūrutaga wīra wa mūthigari ūngīiōhania na maūdū matarī ma ūūthigari: we endaga o gūkenia mūnene wake ūrīa ūmwathaga. [G1707 empleko ■]

GŪTIRĪ MŪNDŪ WA ITA ŪĪGWATAGĪRĪRIA NA MOHORO MA MUOYO ŪYŪ → NĪGŪKENIA ŪRIA WAMWĪTHĪIRE MŪNDŪ WA ITA.

G. 2 Timotheo 2:5 Ūguo no taguo, mūdū ūrīa ūhanyūkaga mathako-inī ma mahenya ndangīheo thūmbī ya ūhootani atathaakīte kūringana na ūrīa gwathanītvo. [G118 athleo ■]

MŪNDŪ ŪRĪA ŪHANYŪKAGA MATHAKO-INĪ MA MAHENYA → NDANGĪHEO THŪMBĪ YA ŪHOOTANI ATATHAAKĪTE KŪRINGANA NA ŪRĪA GWATHANĪTVO.

(Meciria makwa mīnene — kwīgeria mūno nī athleo (G118), gūkuhīanio na kūhotana thigano-inī; nayo thūmbī nī īrūgamīrīre kiugo kīmwe: NA KĪHOOTO. Mūthigari ndathīia akohetwo; mūhoti wa mbio ndoimaga njīra-inī. Kwīgīrīrīria nī gūtūma mūtatarata wothe wa mūtatarata ūrūmīrīre watho — indo ciothe irī na ūrūgamīrīri, nīgeetha thūmbī ndīkaage kūūrīra hīndī ya kūhanyūka.)

H. 2 Timotheo 2:22 Na rĩrĩ, ũragĩra merirĩria mooru ma wĩthĩ, na ũthingatage ũthingu, na wĩtikio, na wendani, na thayũ, mũrĩ hamwe na arĩa makayagĩra Mwathani marĩ na ngoro theru.

[G1939 epithumia ■]

UUAGA MERIGO MA WĨTHĨ + WATHINGATE ŨTHINGU, WĨTIKIO, WENDANI, THAYŪ.

I. 1 Petero 2:11 Arata akwa nyenda mũno, ndamũthaitha mũrĩ ta ageni na agendi gũkũ thĩ, mwĩrigagĩrĩrie merirĩria marĩa mooru ma mwĩrĩ, o marĩa marũaga na roho wanyu.

[G4754 strateuomai ■] [G567 apechomai ■]

TWĪ AGENI NA AHĪ → TIGANANIAI NA MERĪGO MA MWĪRĪ, MARĪA MARWĪAGA NA NGOROX

J. Aroma 6:13 Ningĩ mũtikananeane ciĩga cia mĩrĩ yanyu mehia-inĩ, atĩ nĩguo ituĩke ta indo cia kũhũthĩrwo cia kwagana nacio, no nĩ kaba mwĩheanage kũrĩ Ngai, mũhaana ta andũ marutĩtwo gĩkuũ-inĩ makarehwo muoyo-inĩ na mũneanage ciĩga icio cia mĩrĩ yanyu kũrĩ we nĩguo ituĩke ta indo cia kũhũthĩrwo na gwĩka maũndũ ma ũthingu. **[G3696 hoplon ■] [G3936 paristemi ■]**

MWĪNEANE KŪRĪ NGAI + CIĨGA CIANYU ITUĨKE INDO CIA ŨTHINGU KŪRĪ NGAI.

K. 2 Akorinitho 10:4 Matharaita marĩa tũrũaga namo ti ma thĩ ĩno, no nĩ marĩa marĩ na hinya wa Ngai wa kũmomora ciĩgitĩro cia hinya. **[G3696 hoplon ■]**

MATHARAITA MARĪA TŪRŪAGA NAMO TI MA THĨ ĨNO → NO NĨ MARĪA MARĪ NA HINYA WA NGAI WA KŪMOMORA CIĨGITĨRO CIA HINYA.

L. 2 Akorinitho 10:5 Nĩtũmomoraga ngarari, na ũndũ o wotho wa mwĩtũũgĩrio wa ngoro ũrĩa ũngĩgirĩrĩria ũhoru wa kũmenya Ngai, na tũgataha meciiria o mothe nĩguo matuĩke mĩgwate ya gwathĩkagĩra Kristũ. **[G163 aichmalotizo ■]**

NĪTŪMOMORAGA NGARARI + NA TŪGATAHA MECIIRIA O MOTHE NĨGUO MATUĨKE MĨGWATE YA GWATHĨKAGĨRA KRISTŪ.

(Meciiria makwa mwene — ta ũrore tagi icio: indo cia ũthingu iria irĩ thĩnĩ wa Aroma na indo cia mbaara iria irĩ thĩnĩ wa Akorinitho nĩ kiugo kĩmwe gĩa Kĩngiriki — G3696 nĩkĩo kĩrĩ rungu rwa ĩrĩ, hoplon, indo cia mbaara, cirugo cia mbaara. Neana ciĩga cia mwĩrĩ waku kũrĩ Ngai, na ciĩga cia mwĩrĩ waku NĪCIO cirugo ciake cia mbaara. Na mbaara ĩyo nĩ yambĩrĩria kũrũo thĩnĩ mbere: ngarari nĩcio ciũragagwo, na MECIRIRIA MOTHE makanyĩtwo ngombo — mũndũ ũrĩa mũkindĩrĩri wĩyathaga meciiria make mwene akamũnyĩta ngombo, mbere ya gũtũngana na thũ ĩrĩ na kũu nja.)

M. Thimo 25:28 Mũndũ ũtangĩhota gwatha ngoro yake atariĩ ta itũũra inene rĩmomoku, na rĩtarĩ na thingo. **[H4623 matsar ■]**

MŪNDŪ ŪRĪA ŪTAKĪRAGĪRĪRA ROHO WAKE = TARĪ TAO TAAMOMOKĪTE, NA GŪTARĪ MĪRĪRĪ.

(Meciiria makwa mwene — na haha nĩho harĩ mũkanio wa mũthigari: mũndũ ũtarĩ na kwĩgirĩrĩria ndaringithanagio na mũthigari mũgũe, no aringithanagio na ITARA rĩgũite — rĩmomoretwo, na rĩtarĩ na hingo. Gũtirĩ thũ ĩbataire kũrĩtaha; nĩrĩkoretwo rĩhingũre kuuma o mbere. Rangĩra hingo ciaku, na ikaraga wĩgũite.)

N. Ahibirania 12:1 Nĩ ũndũ ũcio, kuona atĩ nĩtũrigiicĩrio nĩ aira aingĩ ũguo mahaana ta itu inene-rĩ, nĩtwĩyaũrei kĩrĩa gĩothe gĩtũritũhĩre, o na wĩhia ũrĩa ũtũrigiicaga mũno, na tũgĩteng'ere ihenya rĩrĩa tũgĩrwo mbere iitũ tũkirĩrĩrie. **[G73 agon ■] [G3591 ogkos ■]**

EKA MŪRIGO O WOTHE + ŪKINYIRIE NA KIRIRIA HERANI ĪRĪA YAIGĪRIRWO MBERE ITŪ.

(Meciiria makwa nĩ mwene — mũhoi-ndegwa nĩaikagia mwena UTHITHU ũrĩa wotho — ogkos (G3591, weight), ũritũ ũrĩa ũkuuagwo. Ti ũthithu wotho nĩ mehia; no ũthithu o wotho nĩũkinyagia mũhoi-ndegwa kũhora. Mũthigari ndakuuaga kĩndũ kĩngĩ tiga o kĩrĩa mbaara ĩbataire, na mũhoi-ndegwa ndakuuaga kĩndũ kĩngĩ tiga o kĩrĩa mũhoi ũbataire. Ikia thĩ ũthithu ũcio, ũhoe na gũkirĩrĩria; mũthia wa mũhoru ũrĩ mbere yaku.)

IV. MUTHIA WA KIHOTO — ULA WIKAGA WENDI WAKE, NA KIRIA KIUGO, GUGATURA TENE NA TENE

(Meciiria makwa mwene — indo ciothe cia mbaara ciathiraga na mũico, na mũico ũyũ ti rũthingo; nĩ thũmbĩ. Ta thĩkĩrĩria Paulo mũico-inĩ wa gũteng'erania: mbaara nĩ ĩrũite, mũtaratara nĩ ũrĩkĩtio, wĩtikio nĩ ũigĩte. Na ta rora ũrĩa mũico ũguo woonanagia ũhoru wa wĩgiiragia: thĩ nĩgũthira, na MERIRIRIA mayo o hamwe nayo — merirĩria mothe marĩa mũndũ aatungatĩre nĩmarathira o hamwe na thĩ ĩrĩa yaciarire — no ũrĩa wikaga ũrĩa Ngai endaga atũũraga tene na tene. Mũndũ ũrĩa wĩgiiragia nĩatiganĩrie kĩrĩa gĩthiraga, na aigĩte kĩrĩa gĩtũũraga.)

A. Afilipi 3:13-14 Ariũ na aarĩ a Ithe witũ, ndigũtua atĩ nĩ mwene nĩndĩkĩtie kwĩnyitĩra ũndũ ũcio. No rĩrĩ, ũndũ ũrĩa njĩkaga no ũmwe: Nĩkũriganĩrwo ndiganagĩrwo nĩ maũndũ marĩa mahĩtũku, na ngerutanĩria mũno gũkinyĩra maũndũ marĩa marĩ mbere **[G1377 dioko ■]** (14) ngerutanagĩria gũthiĩ ndorete na mbere nĩguo hootane heo kĩheo kĩrĩa Ngai aheanaga, na nĩkĩo aanjĩtĩre thĩinĩ wa Kristũ Jesũ atĩ nĩguo thĩi igũrũ.

RIITHIA MAGUTA MARIA MARĩ THUUTHA + NGERAGĩRIA GũKINYA MARIA MARĩ MBERE → NDĩIRAGA NA HINYA NGĩKINYE HARĩA WA IHENYA NĩGũTUA IHĩŨ.

B. 2 Timotheo 4:7 Nĩndũite mbaara ĩrĩa njega, narĩo ihenya rĩakwa rĩgakinya mũthia, o na nĩndũũrite menyereire wĩtikio wakwa. **[G1408 dromos ■] [G73 agon ■]**

NĩNDũITE MBAARA ĩRĨA NJEGA + NARĩO IHENYA RĩAKWA RĩGAKINYA MũTHIA + O NA NĩNDũũRITE MENYEREIRE WĩTĩKIO WAKWA.

C. 2 Timotheo 4:8 Rĩu nĩnjigĩrwo thũmbĩ ĩrĩa ya ũthingu, ĩrĩa Mwathani, ũrĩa ũtuaga ciira na kĩhooto, akaahe mũthenya ũcio, na to nĩ nyiki akaahe, no ningĩ nĩ andũ othe arĩa makoretwo merirĩrie kũguũranĩrio gwake. **[G4735 stephanos ■]**

TAURũ WA ŨTHINGU + TI WAKWA Nĩ ŐIKI, NO Nĩ WA ARĩa OTHE O NAO MENDAGA KUONEKA GWAKE.

(Mecirie makwa mwene — thũmbĩ ndĩrĩ ya mũteng'eri ũmwe wiki. Ti nĩ wiki, Paũlũ oigire, no nĩ ANDũ OTHE arĩa o namo mendete kuumĩrĩra gwake. Na nĩ thũmbĩ ĪTANGĩBORA — arĩa maateng'eraga thũmbĩ ĩria ciaboraga nĩmegiragĩrĩa maũndũ-inĩ mothe; githĩ ti makĩria arĩa mateng'eraga thũmbĩ ĩno?)

D. Ahibirania 12:2 Nĩtũcũthĩrĩrie Jesũ, ũrĩa mwambĩrĩria na mũkinyanĩria wa gwĩtĩkia gwitũ, ũrĩa nĩ ũndũ wa gĩkeno kĩrĩa aigĩrwo mbere yake-rĩ, nĩoomĩrĩrie kwambwo mũtharaba-inĩ, atekũria gũconorwo, na rĩu aikarĩte thĩ guoko-inĩ kwa ũrĩo gwa gĩtĩ kĩa ũnene kĩa Ngai. **[G5278 hupomeno ■]**
GũCũTHĩRĩRIA JESũ = ũRĩa MWAMBĩRĩRIA NA MũKINYANĩRIA WA GWĩTĩKIA GWITũ → NĩOOMĩRĩRIE KWAMBWO MũTHARABA-INĩ.

E. Jakubu 1:12 Kũrathimwo-rĩ, nĩ mũndũ ũrĩa ũũmagĩrĩria rĩrĩa ekũgerio, tondũ aatooria magerio, nĩakaheo thũmbĩ ya muoyo ĩrĩa Ngai erĩre arĩa mamwendete. **[G3986 peirasmos ■]**
[G5278 hupomeno ■]

KũRATHIMWO-Rĩ, Nĩ MũNDũ ũRĩa ũũMAGĩRĩRIA RĩRĩa EKũGERIO → TONDũ AATOORIA MAGERIO.

F. Mathayo 24:13 no ũrĩa ũgaakirĩrĩria nginya hĩndĩ ya ithirĩro-rĩ, ũcio nĩakahonoka. **[G5056 telos ■]**
[G5278 hupomeno ■]
NO ũRĩa ũGAAKIRĩRĩRIA NGINYA HĩNDĩ YA ITHIRĩRO-Rĩ → ŬCIO NĩAKAHONOKA.

G. 1 Johana 2:16 Nĩgũkorwo ũndũ o wotho ũrĩ gũkũ thĩ, na nĩmo merirĩria ma mwĩrĩ, na merirĩria ma maitho make, na mwĩraho wa kĩrĩa arĩ nakĩo na ũrĩa ekaga: maũndũ macio matiumanĩte na Ithe witũ, no moimanĩte na thĩ. **[G1939 epithumia ■]**
MERIO MA MWĩRĩ + MERIO MA MAITHO + MWĩGUMBATIO WA MũTũRĩRE → TI CIA ITHE WITũ, NO Nĩ CIA THĩ.

H. 1 Johana 2:17 Thĩ na merirĩria mayo nĩithiraga, no mũndũ ũrĩa wĩkaga ũrĩa Ngai endaga atũũraga nginya tene. **[G3306 meno ■]**
THĩ NA MERIRĩRIA MAYO NĩITHIRAGA → NO MũNDũ ũRĩa WĩKAGA ũRĩa NGAI ENDAGA ATũũRAGA NGINYA TENE.

(Meciiria makwa mwene — rĩu ta rora rũnyoro rũu, G3306, na ũrũmenyerere wega: kiugo gĩtaũrĩtwo TIGARIRIA gũkũ nĩ kĩo kĩo kĩmwe kĩria gĩtaũrĩtwo TIGARA thĩinĩ wa mũthabibũ — tigara thĩinĩ wakwa — na no kĩo kĩmwe kĩria gĩtaũrĩtwo TIGARA nginya tene ũhoru-inĩ wa Mwathani ũrĩa ũtigaraga nginya tene. Rũhonge rũtigaraga thĩinĩ wa mũthabibũ; ũrĩa wĩkaga wendi wake atigaraga nginya tene; naguo ũhoru ũgatigara na acio eerĩ. Kĩrĩa merirĩria yerĩgĩrĩre gũkũhe, ndĩngĩahotire kũhingia, tondũ merirĩria mo mwene mathiraga hamwe na thĩ; no kĩrĩa mũthabibũ ũciaraga, gĩgatigara.)

I. 1 Petero 1:24 Tondũ rĩrĩ, “Andũ othe mahaana ta nyeki, na ũthaka wao wotho ũhaana ta mahũa ma mũgũnda; nyeki nĩĩhoohaga, namo mahũa magaitĩka **[G5528 chortos ■]**
NYAMA CIOTHE CIRI TA NYEKI + NYEKI YũMAGA, NA KĩHUA GĩAYO KĩAGWAGA.

J. 1 Petero 1:25 no kiugo kĩa Mwathani gĩtũũraga nginya tene.” Na kiugo kĩu nĩkĩo mwahunjĩrio. **[G3306 meno ■]**
NO KIUGO Kĩa MWATHANI GĩTũũRAGA NGINYA TENE + NA KIUGO KĩU NĩKĩO MWAHUNJĩRIO.

K. Isaia 40:8 Nyeki nĩhoohaga namo mahũa magaitĩka, no kiugo kĩa Ngai witũ gĩtũũraga nginya tene.”
[H1697 dabar 📖]

NYEKI NĨHOOHAGA NAMO MAHŪA MAGAITĨKA + NO KIUGO KĨA NGAI WITŪ GĨTŪŪRAGA NGINYA TENE.

(Mecemania makwa nĩ mwene — iga Petero hakuhĩ na Isaia, na ũigie mũgambo ũmwe: nyeki nĩyũmaga, ihũa rĩgethunũhaga, na mwĩrĩ wothe — na merirĩria mothe marĩ naguo — nĩguo nyeki iyo; no kiugo kĩa Ngai witũ gĩtũũragĩrĩria tene na tene. Mwĩrĩ ũrĩa mũndũ ũrĩa mũhĩgi aaregire gũtungatĩra nĩwaũmaga o na rĩrĩa wakayaga wĩtia ũtungatĩrwo. Kiugo kĩrĩa aatwaranaga nakĩo gĩtũũraga o na rĩrĩa nyeki irĩkĩtie kũhera.)

KANUA GA IRĨ

1 Athesalonike 5:6 Nĩ ũndũ ũcio-rĩ, nĩtūtigei gũkoma ta acio angĩ, no nĩtũikarage twĩiguĩte na tũkerigagĩrĩria maũndũ. [G3525 nepho 📖] [G1127 gregoreo 📖]

NĨ ŨNDŪ ŪCIO-RĨ, NĨTŪTIGEI GŪKOMA TA ACIO ANGĨ → NO NĨTŪIKARAGE TWĨIGUĨTE NA TŪKERIGAGĨRĨRIA MAŪNDŪ.

1 Petero 5:8 Ikaragai mwĩiguĩte na mwĩhũgage. Tondũ-rĩ, thũ yanyu mũcukani ĩcangacangaga ta mũrũũthi ũkũrarama ũgĩcaria mũndũ wa gũtambuura. [G1127 gregoreo 📖] [G3525 nepho 📖]

IGUATIRIRIE, MENYERERAI → THŪ YANYU NDŪABURU YATHIĨ-INI YOTHE, ĪGĪCARIA ŪRIA ĪNGĪMEREKANIA.

1 Petero 1:13 Nĩ ũndũ ũcio, ikaragai mwĩhaarĩrie meciiria-inĩ manyu; tuĩkai andũ a kwĩrigagĩrĩria merirĩria ma mwĩrĩ; na mũige kĩrĩgĩrĩro kĩanyu biũ harĩ wega ũrĩa mũkaaheo hĩndĩ ĩrĩa Jesũ Kristũ akaaguũranĩrio. [G3525 nepho 📖] [G328 anazonnumi 📖]

OHINGA NJOHI CIA MECIRIRIA MAKU + IKARA WĪGWATĪTIE + WĪRĪGĪRIRIE NGINYA MŪTHIA.

2 Akorinitho 13:1 Rĩrĩ nĩ riita rĩa gatatũ gũũka kwanyu. Ūhoru o wothe no nginya ũrũgamĩrĩrwo nĩ ũira wa andũ eerĩ kana atatũ. [G3144 martus 📖]

ŪHORU O WOTHE NO NGINYA ŪRŪGAMĨRĩRWO NĨ ŪIRA WA ANDŪ EERĩ KANA ATATŪ.

(Meciria makwa nĩ mwene — thĩkĩrĩria arĩa eri maragia, na wone ũrĩa ciugo icio ihaanaine ta gĩcicio kĩrorete gĩcicio kĩngĩ: Paulo aroiga, tũikarei tũĩ, na tũikare mwĩroreri — gregoreo, nepho; Petero aroiga, ikarai mwĩroreri, ikarai mwĩherũkĩrie — nepho, gregoreo. No ciugo icio igĩrĩ, mũndũ ũmwe akĩhũthĩra irĩa arĩa ũngĩ aahũthĩrĩte, agacĩcũkĩrio ta ũthiũ wagacũkĩrio nĩ ũthiũ ũngĩ. Nake Petero akaiga ũrĩa wa kwĩrigĩrĩria gũkinya mũthia: ikarai mwĩroreri, na mwĩhoke NGINYA MŪTHIA. Na ũira wa aira erĩ, ũhoru ũcio nĩ mũrũmu: mũndũ wĩgĩritaga nĩ mũndũ ũikarĩte metha ari mwĩroreri, na wĩroreri nginya rĩrĩa Mwathani wake agooka.)

KĪRURU NA ŪHINGĪRIRIA

Shadow Danieli 1:8 No rĩrĩ, Danieli agĩtua na ngoro yake atĩ ndegwĩthaahia na irio na ndibei iyo ya mũthamaki, na akĩũria mũrori ũcio wa anene etĩkĩrio ndakae gwĩthaahia na ũndũ wa kũrĩa irio icio. [H7760 suwm 📖]

DANIELI AATUĪRE ITUA NA NGORO YAKE → ATIKETHUKĪTHIE NA IRIO CIA MŪTHAMAKI, KANA NA NDIVAI.

Fulfillment Mathayo 4:4 Nake Jesũ akĩmũcookeria atĩrĩ, “Nĩ kwandĩkĩtwo atĩrĩ: ‘To mũgate wiki ũngĩtũũria mũndũ muoyo, no nĩ kiugo gĩothe kĩrĩa kiumaga kanua ka Ngai.’” [G4487 rhema 📖]

MŪNDŪ ATIRĩ TŪGIRIA NA MŪGATE WIKI → NO NA KIRIA GĪOTHE KĪUMĪTE KANWA-INI KA NGAI.

Fulfillment Agalatia 5:24 Nao andũ arĩa marĩ thĩinĩ wa Kristũ Jesũ nĩmambithĩtie mĩrĩ yao mūtĩ-igũrũ hamwe na thuti ciayo na merirĩria mayo. [G4717 stauroo 📖]

NAO ANDŪ ARĨA MARĩ THĨINĩ WA KRISTŪ JESŪ NĪMAMBITHĪTIE MĪRĩ YAO MŪTĪ-IGŪRŪ HAMWE NA THUTI CIAYO NA MERIRĩRIA MAYO.

(Meciiria makwa — kĩruru nĩ kaana karĩ nyũmba ya mũthamaki wa bũrũri ũngĩ. Danieli NĪAAMBARARIIRE ngoro yake — suwm (H7760), gũtua itua: aatũire itua ngoro-inĩ yake irio itanakinia mbere yake — na ndangũgũithirie na irio cia mũthamaki. Ūhoru wa ma nĩ Mũrũ wa Ngai werũ-inĩ, ahũtĩ, na mũgerio akĩmwĩra aathe mĩgate yũke; nake akĩmũcookeria, ti na ũhũtu wake no na kiugo: Nĩ kwandĩkĩtwo. Kĩruru kĩararegire metha ya mũthamaki na itua rĩa ngoro; ũhoru wa ma nĩ waatoorire na kiugo o gĩothe kĩrĩa kiumaga kanua-inĩ ka Ngai; na arĩa marĩ ake nĩmambithĩte mwĩrĩ hamwe na merirĩria maguo na thuti ciayo — ũhootani wake nĩwatuĩkĩte nĩra yao.)

KŪHINGA

1 Akorinitho 10:13 Mŭtirĩ mwagerio na magerio mangĩ tiga o marĩa makoraga andũ. Nake Ngai nĩmwĩhokeku; ndangĩtikĩra mŭgerio na magerio marĩa mŭtangĩhota gwĩtiiria. No rĩrĩa mŭkũgerio-rĩ, nĩarĩmuonagĩrĩria njĩra ya kũũrĩra nĩguo mũhotage gwĩtiiria magerio macio. **[G1545 ekbasis ■]**

NAKE NGAI NĨMWĨHOKEKU → NĨARĨMUONAGĨRĨRIA NJĨRA YA KŪŪRĨRA NĨGUO MŪHOTAGE GWĨTIIRIA MAGERIO MACIO.

1 Athesalonike 5:23-24 Ngai we mwene, o we Ngai wa thayũ, aromũtheria o kũna. Namo maroho manyu, na ngoro cianyu, o na mĩĩrĩ yanyu, iroikaragio itarĩ na ũcuuke hĩndĩ ĩrĩa Mwathani witũ Jesũ Kristũ agaacooka. **[G5083 tereo ■] [G3651 holoteles ■]** (24) Ūrĩa ũmwĩtaga inyuĩ nĩ mwĩhokeku, na nĩakahingia ũhoro ũcio.

NGAI WA THAYU WEGENE ATŪAMBĪRIRIE MŪROTHERU KĪRIA GĪKORO + ROHO NA MOOYO NA MWĪRĪ MATUNYWO MATHĨĨ → NĨ MWĨHOKEKA ŪRĨA ŨMĪĪTAGA, NĨWE O ŪGAKA ŨNDŪ ŪYU.

(Mawoni makwa mwene — rĩu cookereria rŭgendo ruothe rwa gũcoka mŭciĩ. Mbere gũkambakamba: gwĩtigĩrĩra nĩ maciaro, monekaga mũthabibũ-inĩ, magũcookagĩrio ta iria kuuma kiugo-inĩ — macarie ta betha. Ningĩ gũthĩ na magũrũ: thĩĩ na Roho, na wendo wa mwĩrĩ ũtikahingio; athaga roho waku; mentia mŭrango wa kanua gaku; rĩai o kĩrĩa kũiganu. Ningĩ mbaara na mbio: kwĩgirĩrĩria maũndũ-inĩ MOTHE; mwĩrĩ ũrigĩrĩrio watho-inĩ; cĩgo cia mwĩrĩ ciheanwo ituĩke indo cia mbaara cia ũthingu; meciiria mothe magatahwo. Ningĩ mũthia wa mbio: thĩ ĩno nĩrathira, hamwe na merirĩria mayo, no ũrĩa wĩkaga wendi wa Ngai atũũragĩo tene na tene, na thũmbĩ ndĩngĩbutha. Na ũgitĩri ti waku wiki: Ngai nĩ mwĩhokeku — hamwe na kũgerio kũu, nĩekũrutĩra njĩra ya kuuma; na Ngai wa thayũ we mwene arotũma mũtherio KIRIKU — rora rũnyoro, G3651: Strong oigaga kũrĩa guothe nginya mũthia — roho na ngoro na MWĪRĪ ciigwo itarĩ na ũcuuke nginya rĩrĩa Mwathani witũ Jesũ Kristũ agacooka. Nĩ mwĩhokeku ũrĩa ũmwĩtaga, o na ningĩ nĩAGWĪKA ũguo. Thĩ na mbere.)

KĪGERANIO GĪA GWĪMENYERIA

1. Galatia 5:22-23 — Maciaro ma Roho nĩ wendani, na gĩkeno, na thayũ, na gũkirĩrĩria, na kũiguanĩra tha, na gũtugana, na kwĩhokeka na ũhooreri, na kwĩgirĩrĩria merirĩria ma mwĩrĩ: macio-rĩ, gũtirĩ:

- a) gũtirĩ gũtuĩrwo ciira
- b) gũtirĩ rĩathani
- c) gũtirĩ watho

2. 1 Akorinitho 9:25 — Mũndũ o wotho ũrĩa ũhĩtahĩtanaga thĩinĩ wa mathako-rĩ, ehataga:

- a) mũhaicano-inĩ
- b) maũndũ-inĩ mothe
- c) thĩinĩ wa mahinda maya ma gũkũ thĩ

3. Thimo 16:32 — Nĩ kaba mũndũ ũrĩa ũrigagĩrĩria marakara make gũkĩra:

- a) ũrĩa wĩnyiitagĩra itũũra inene
- b) arĩ na hinya
- c) itũũra rĩrĩa rĩmomokete

4. 1 Petero 5:8 — Ikaragai mwĩguĩte na mwĩhũgage. Tondũ-rĩ, thũ yanyu mŭcukani ĩcangacangaga ta mŭrũũthi ũkũrarama:

- a) egwĩtoheranagia na maũndũ ma mŭtũrĩre ũyũ
- b) ĩrarũaga na ngoro
- c) ĩcangacangaga ĩgĩcaria mũndũ wa gũtambuura

5. Danieli 1:8 — Danieli agĩtua na ngoro yake atĩ ndegwĩthaahia na:

- a) rũgai rwa irio cia mũthamaki, na ndibei ĩyo
- b) merirĩria ma maitho, na mwĩtĩio wa muoyo
- c) maũndũ ma mŭtũrĩre ũyũ

6. 1 Johana 2:17 — Nayo thĩ nĩ ĩrathira, na merirĩria mayo: no mũndũ ũrĩa wĩkaga ũrĩa Ngai endaga:

- a) nĩakaheo thũmbĩ ya muoyo
- b) atũũraga nginya tene
- c) nĩakahonoka

7. 1 Akorinitho 9:27 — Aca, nĩ mwĩrĩ wakwa hũũraga, na:

- a) mĩrute ĩrĩ kĩndũ gĩa ũthingu
- b) tiga mũrigo o wothe
- c) kũrũhũũra ngaũtua ngombo yakwa

MAJIBU MA MA: 1-c, 2-b, 3-a, 4-c, 5-a, 6-b, 7-c

ŨŨ NDŪRANIRI ŨYŨ WAGAWANYIKA

ŪRĪA KĪRURU KĪREHAGA ŪTHERI: KAANA KAARĪ NYŪMBA-INĪ YA MŪTHAMAKI NĪGEEITANĪRIE NA NGORO YAKO, NA GŪTĪGĪRĪRIE GWĪTHAAHIA NA IRIO CIA MŪTHAMAKI, KANA NA NDIBEI (DANIELI 1:8) — MŪIGĪRĪRIE HAKUHĪ NA MŪNAZIRI ŪRĪA WĪYAMŪRAGA KUUMA NDIBEI NA KĪNDŪ KĪRĪ NA ŪRUGARĪ (NDARI 6:2-3), NA O HAKUHĪ NA TIGAGAI KŪRĪŨ NĪ NDIBEI... NO ĪYŪRAI NA ROHO (AEFESO 5:18), MAHAARĪRIE WĪRUTI WAO ŪNGĪ.

KĪRĪKANĪRO KĪRĪA KĪERŪ KĪMENYITHANAGIA ŪGUO ATĪA: KAINI NĪEERIRWO ATĪRĪ, MEHIA MAGAIKARA MŪRANGO-INĪ... NAWE NĪŪKAMWATHAGA (KĪAMBĪRĪRIA 4:7); NA ITHUĪ TŪRWO ATĪRĪ, MEHIA MATIGAGĪATHE INYUĪ: NĪGŪKORWO MŪTIRĪ RUNGU RWA WATHO, NO MŪRĪ RUNGU RWA WEGA (AROMA 6:14) — ŪRĪA GWATHANĪTWO MŪRANGO-INĪ RĪU NĪ WEGA ŪRUTAGA WĪRA.

ŪRĪA CIUGO CIARĪ NA ŪHORO MŪNENE: ĪHŪGAGA NA WĪGIRAGĪRĪRIE (1 ATHESALONIKE 5:6) NA WĪGIRAGĪRĪRIE, NA WĪHŪGE (1 PETERO 5:8) CIARŪGAMĪTE IGŪRŪ RĪA CIUGO CIERĪ CIA KĪNGIRIKI (G1127, G3525), KANUA KAMWE GAKĪCOOKERIA KAU KANGĪ; NA INDO CIA WĪRA CIA AROMA 6:13 NA INDO CIA MBAARA CIA 2 AKORINITHO 10:4 NĪ KIUGO KĪMWE (G3696) — CĪGA IRIA CIARUTĪTWO NĪCIO NGUO CIA MBAARA.

→ ŪRĪA ĪKINYAGĪRA TENE NA TENE: ACIO MEEKAGA ŪGUO NĪGUO MAHEO THŪMBĪ ĪRĪA ĪBUTHAGA; NO ITHUĪ NĪ ĪRĪA ĪTABUTHAGA (1 AKORINITHO 9:25) — NA THĪ NĪIRATHIRA, O NA MERIRĪRIA MAYO: NO ŪRĪA WĪKAGA WENDI WA NGAI ATŪŪRAGA TENE NA TENE (1 JOHANA 2:17).

NĪJĪRA YA GŪTHUTHURIA: ATĪ O MŪNDŪ WANYU NĪEGWĪMENYA ŪRĪA ANGĪGWATĪRA KĪNDŪ GĪAKE NA ŪTHERU NA GĪTĪŨO (1 ATHESALONIKE 4:4) NĪYAHINGŪKAGA ĪGAKINYA HARĪ KĪNDŪ KĪA GŪTĪŨO, GĪTHERIE, NA KĪAGĪRĪIRE WĪRA WA MWATHI (2 TIMOTHEO 2:21) — THUTHURIA ŪHORO ŪCIO.

ŪGUŪRIO O ŪNGĪHOTEKA: KIUGO KĪRĪA GĪTAŪRĪTWO ‘GŪTŪŪRA’ MŪTHĪGĪNĪ (JOHANA 15:4, G3306) NO KĪO KIUGO KĪRĪA GĪTAŪRĪTWO ‘GŪTŪŪRA NGINYA TENE’ (1 JOHANA 2:17) NA ‘GŪTŪŪRA NGINYA TENE’ (1 PETERO 1:25) — KWĪGIRĪRĪRIA NĪ MACIARO, MACIARO MAKŪRAGA HONGE-INĪ ĪRĪA ĪTŪŪRAGA, NA HONGE ĪRĪA ĪTŪŪRAGA NĪ ĪTŪŪRAGA NA KIUGO, NGINYA TENE.

SOURCES & CREDITS

Scripture: Kikuyu Bible (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).